Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

http://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/1062

Jautājums

Kā cēlies vārds ***humpala***?

Atbilde

Vārds darināts no vārdu savienojuma ***humānā palīdzība***.

Sarunvalodā *humpala* nozīmē ‘veikals, kurā pārdod lietotu apģērbu, apavus u. tml. preces’, arī ‘apģērbs, apavi u. tml., kas iegādāti lietotu preču veikalā vai saņemti humānās palīdzības veidā’. Vārds darināts no vārdu savienojuma *humānā palīdzība*. Jāatceras, ka *humpala* ir sarunvalodas vārds. Literārajā valodā sakāms *lietotas preces, lietoti apģērbi*, arī *lietotu preču veikals*.

Vārds *humpala* ir saīsinājumu saliktenis (abreviatūra), precīzāk, strupinājumsaliktenis – īsinājums, ko darina no sintaktiskas konstrukcijas vārdu (visu vai dažu) nošķeltiem segmentiem, neņemot vērā nedz zilbes, nedz morfēmu robežas. Derivāti (atvasinājumi) parasti iegūst sugasvārda pazīmes un parasti funkcionē valodā kā lokāmi vai nelokāmi lietvārdi, piemēram, *santehniķis* ← *sanitārais tehniķis*, *būvmateriāli* ← *materiāli būvniecībai*.

Avoti

Valodniecības pamatterminu skaidrojošā vārdnīca. Atb. red. V. Skujiņa. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2007, 333., 377.–378. lpp.

Vulāne, A. Vārddarināšana. *Latviešu valodas gramatika*. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2013, 259.–261. lpp.

Veisbergs, A. Abreviatūras teorijā un praksē. *Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi*. Populārzinātnisku rakstu krājums. Nr. 10. Atb. red. G. Smiltniece. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2015, 35.–42. lpp.

Zilgalve, E., Pūtele, I., Pēča, K. Valodas konsultācijas. *Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi*. Populārzinātnisku rakstu krājums. Nr. 20. Atb. red. V. Šaudiņa. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2025, 236. lpp.

© Latviešu valodas aģentūra, 2017